

בית המשפט העליון

ע"א 7477/22
וערעור שכנגד

לפני: כבוד השופט יי עמית

המערער והמשיב שכנגד: פלוני

נ ג ד

המשיבים והמערערים שכנגד: 1. פלוני
2. הראל חברה לביטוח בע"מ

ערעור וערעור שכנגד על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בת"א 41242-07-19 מיום 6.9.2022 שניתן על ידי כב' השופטת מרב בן-ארי; הודעה מטעם המערער והמשיב שכנגד

תאריך הישיבה: י"ד באדר התשפ"ג (7.3.2023)

בשם המערער והמשיב שכנגד: עו"ד רן פרויליך; עו"ד אריאל פרויליך
בשם המשיבים והמערערת
שכנגד: עו"ד עינבל פז

פסק-דין

הצדדים קיבלו את המלצת בית המשפט לפיה לסילוק הערעורים ישולם למערער על ידי המשיבים סך של 200,000 ש"ח "נטו".

אין צו להוצאות. פקדון יוחזר למפקידו.

ניתן היום, כ"ב באדר התשפ"ג (15.3.2023).

ש ו פ ט

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת מרב בן-ארי

התובע: פלוני
ע"י ב"כ עוה"ד רן פרויליך

נגד

הנתבעים: 1. אלכסנדר רומנובסקי
2. הראל חברה לביטוח בע"מ
שניהם ע"י ב"כ עוה"ד ענבל פז

פסק דין

1
2 1. תביעה כספית בגין נזקי גוף שנגרמו לתובע, יליד 1982, בתאונת דרכים שאירעה ביום
3 25.6.18. התאונה הייתה תאונת עבודה.
4

5 התביעה הוגשה בבית משפט השלום והועברה לבית משפט זה לפי בקשת התובע.

6
7 המחלוקת היא בשאלת הנזק בלבד.
8

פגיעות וטיפולים

9
10
11 2. כתוצאה מהתאונה נגרם לתובע שבר בחוליה צווארית C4. התובע פונה לבי"ח איכילוב שם
12 אושפז עד ליום 29.6.18. במהלך האשפוז בוצע קיבוע אחורי של החוליה. בהמשך, התובע טופל
13 בפזיותרפיה. התובע היה במעקב מרפאה נוירולוגית וכמו כן, עקב תלונות בתחום הנפשי, פנה
14 לטיפול פסיכיאטרי.
15

הנכויות שנקבעו

16
17
18 3. מונו מומחים בתחומים אורתופדי, נוירולוגי ופסיכיאטרי.
19
20 4. ד"ר רנד, המומחה בתחום האורתופדי, קבע לתובע את הנכויות הבאות:
21

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 20% נכות בגין הגבלה בינונית בתנועות עמוד השדרה הצווארי, לפי סעיף ליקוי 37 (5) (ב);
2
3 5% נכות בגין שבר בחוליה C 4, לפי סעיף ליקוי 37 (8) א';
4
5 2.5% נכות בגין נזק שורשי בשורשים הצוואריים משמאל עם ביטוי תחושת בעצב
6 האולנארי (כאב וירידה בתחושה ביד שמאל), לפי סעיף ליקוי חלקי מותאם 31 (5) ב';
7
8 10% נכות בגין צלקת ניתוחית מכערת, לפי סעיף ליקוי 75 (2) ב'.
9
10 כן קבע לתובע נכות זמנית בשיעור 100% לפי אישורי המחלה שניתנו בזמן אמת (לפי
11 התיעוד שצורף – כחצי שנה, עד ליום 23.12.18).
12
13 בתשובה מיום 25.10.20 לשאלות מטעם התובע, ד"ר רנד מצא שניתן לייחס את נכותו של
14 התובע בעמוד שדרה מותני לתאונה, וקבע נכות נוספת בשיעור של 5% בגין הגבלה קלה מאוד בטווח
15 תנועות עמוד השדרה המותני, לפי סעיף ליקוי 37 (7) א'.
16
17 סך הכול הנכות האורתופדית המשוקללת היא 29.6% (ללא הצלקת).
18
19 5. הנתבעים טענו כי קביעת הנכות האורתופדית במוסד לביטוח לאומי (15%) מצביעה על
20 שיפור שחל במצבו של התובע לאחר הבדיקה ע"י ד"ר רנד. טענה זו אני דוחה. תיק זה נדון במסלול
21 של סעיף 6 א' לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התש"ל-1975 ואין קבילות לקביעה של הוועדה
22 הרפואית של המוסד לביטוח לאומי. לו סברו הנתבעים שקביעת המוסד לביטוח לאומי מצביעה על
23 שיפור במצבו של התובע, היה עליהם לברר סוגיה זו באמצעות המומחה מטעם בית המשפט
24 (בשאלות, חקירה או עתירה לבדיקה חוזרת). פערים בין חוות דעת של מומחים שונים אינם חיזיון
25 נדיר.
26
27 6. ד"ר דבי, המומחה בתחום הנירולוגי קבע לתובע נכות בשיעור 2.5% בגין הפרעת תחושה
28 קלה ביד שמאל, ללא הפרעה מוטורית, לפי מחצית סעיף ליקוי 31 (5) ב'.
29
30 ד"ר דבי לא מצא נכות נירולוגית נוספת וציין כי התלונות בקשר לירידה בויכרון ובריכוז
31 נובעות ממצבו הנפשי ואינן משקפות ירידה קוגניטיבית אורגנית. כן ציין כי בבדיקת התובע לא
32 התרשם מליקוי קוגניטיבי.
33

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

1 על פניו, הנכות הנוירולוגית חופפת לנכות שנקבעה על ידי האורתופד בגין הפרעת התחושה,
2 ולכן אין לשקלל אותה פעמיים (התובע הסכים לכך – סעיף 12 לסיכומיו).
3
4 7. פרופ' קוטלר, המומחה בתחום הפסיכיאטרי, קבע לתובע נכות בשיעור 15% לפי סעיף ליקוי
5 34 (ב) (2) – (3). מתוך נכות זו ייחס לעברו של התובע (תסמונת טורט קלה והפרעת דיכאון שהשתפרה
6 תחת טיפול תרופתי) 5%, כך שהנכות בגין התאונה הועמדה על 10%, בגין הפרעת הסתגלות
7 המתבטאת בתסמינים חרדתיים ותסמינים בנוף בתר חבלתי תגובתיים לתאונה, תסמינים שלאחר
8 חבלת ראש והחמרה במחלת הטורט ממנה סבל מילדות.

9
10 כמו כן, פרופ' קוטלר מצא שהתובע זקוק להמשך הטיפול והמעקב הפסיכולוגי ויש מקום
11 לשקול טיפול תרופתי לאיזון טוב יותר של מצבו הנפשי (תכשירים נוגדי דיכאון שטרם ניסה או
12 טיפול בקנביס רפואי), כאשר טיפולים אלו יכול שיינתנו במסגרת קופת חולים.

13
14 8. נכותו המשוקללת של התובע עומדת על 43%, וללא הנכות הפלסטית: 36.6%.

נתוני השתכרות

15
16
17
18 9. לפי עדותו של התובע, הוא בוגר תואר במדעי הפוליטיקה מאוניברסיטה בחייל משנת 2005,
19 ומאז עובד בתחום של פיתוח עסקי, מכירות והפקת תוכן שיווקי.

20
21 העבודה כשכיר:

22
23 10. בין השנים 2005 – 2008 התובע עבד כשכיר בתחום לימודיו, באנגליה.

24
25 בשנת 2008 התובע חזר ארצה.

26
27 בין השנים 2010 – 2013 התובע עבד בתחום כשכיר בחברה אחת (להלן: **החברה**
28 **הראשונה**). תחום העבודה היה תחום הפיתוח העסקי. כפי שיובהר בהמשך, לאחר שהתובע החל
29 לעבוד כעצמאי החברה הראשונה הייתה לקוחה שלו.

30
31 בשנת 2012 התובע חווה התמוטטות נפשית עקב עומס וסטריס, ולפי עדותו לא עבד כחודש,
32 שלאחריו שב לעבוד בחברה הראשונה.

33
34 העבודה כעצמאי – פרק א':

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
11. בשנת 2013 התובע ניסה את מזלו כעצמאי בתחום הפיתוח העסקי, בפעם הראשונה. התובע העיד כי לאחר ההתמוטטות הנפשית, חש שזהו הזמן לנסות להיות עצמאי (עמ' 45 ש' 15 – 16).
- בין השנים 2013 – 2014 התובע עבד כעצמאי. לפי עדותו של התובע בתקופה זו לא היו לו הכנסות גבוהות, משום שהוא עבד על עסקה גדולה שבסופו של דבר לא יצאה אל הפועל. הכישלון בעבודה כעצמאי הוביל את התובע למשבר נפשי בגינו טופל ע"י פסיכולוג ותרופתית (עמ' 46 ש' 1 – 13, עמ' 60 ש' 11 – 13 וכן פרטי תולדות עבר בחו"ד פרופ' קוטלר).
- חזרה לעבודה כשכיר:
12. בין השנים 2015 – 2016 עבד כשכיר בחברה שנייה (להלן: **החברה השנייה**).
13. על פי תלושי שכר שהתובע צירף, הוא החל את עבודתו בחברה השנייה בתאריך 11.1.15.
14. שכרו של התובע לחודשים ינואר – יולי 2016 עמד על סכום מצטבר ברוטו של 182,387 ₪, מס הכנסה מצטבר 37,633 ₪, כלומר: 144,754 ₪ ובממוצע לחודש לאחר ניכוי מס – 20,680 ₪.
- העבודה כעצמאי – פרק ב':
15. בחודשים האחרונים של שנת 2016 התובע חזר לעבוד כעצמאי. בסוף שנת 2016 התובע העביר את פעילותו כעצמאי למתכונת של חברה בבעלותו, שם הוא עובד כשכיר (להלן: **החברה**).
- לפי עדותו של התובע הוא החליט לנסות שוב את מזלו כעצמאי לאחר שפגש נציג של עיתון ידוע בעולם, שחיפש משרד נציג בארץ. התובע חשב שזוהי הזדמנות עסקית טובה ולכן עזב את עבודתו כשכיר בחברה השנייה (עמ' 47 ש' 4 – 10).
- התובע העיד כי הכנסותיו כעצמאי הגיעו משני מקורות: האחד, ייצוג אותו עיתון במכירת שטחי פרסום (וקבלת העמלה). השני: פיתוח עסקי בדרך של יצירת תוכן שיווקי ללקוחות שונים בישראל. לטענתו, בעיסוק זה הוא החל רק בסוף שנת 2016, ועד התאונה התקדם בקצב גבוה מאוד וצבר לקוחות רבים. עיקר הפעילות של החברה היה בתחום אחרון זה (להלן: **תחום התוכן השיווקי**).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 לפי עדותו של התובע, בסביבות שנת 2017 הוא פנה לחברה הראשונה, והציע לפתח את
2 תחום התוכן השיווקי, ואז החל לעבוד מולה כלקוחה (עמ' 41 ש' 4 – 15).
- 3
4 הכנסות התובע כשכיר בחברה בבעלותו:
5
6 16. הכנסות החברה (של התובע) בשנת 2016 עמדו על סכום של כ- 81,000 ₪, והיא הציגה רווח
7 של כ- 29,000 ₪ (ראו את הנתון לשנת 2016 במאזן לשנת 2017).
- 8
9 17. על פי דיווח על ההכנסות שהתובע הגיש בשנת 2017, בשנה זו הכנסתו של התובע עמדה על
10 203,919 ₪. מס הכנסה שנוכה במקור: 29,409 ₪. כלומר: לאחר ניכוי מס, התובע השתכר סכום
11 שנתי של 174,510 ₪, ובממוצע לחודש: 14,543 ₪.
- 12
13 הכנסות החברה באותה שנה היו כ- 297,000 ₪. הוצאותיה של החברה (כ- 307,000 ₪) עלו
14 על ההכנסות (ראו עדות רואת החשבון עמ' 17 ש' 19 – 21, עמ' 18 ש' 4 – 8 והדוחות הכספיים
15 שהוגשו ביום 27.4.22).
- 16
17 18. בשנת 2018 התובע הצהיר על הכנסה ממשכורת בסכום של 124,292 ₪. מס שנוכה במקור:
18 21,598 ₪ (ראו דין וחשבון על ההכנסות). כלומר: סכום שנתי של 102,694 ₪ לאחר ניכוי מס,
19 ובממוצע לחודש: 8,558 ₪ (אם נייחס את ההכנסה לחודשים שעד התאונה, מדובר בהשתכרות של
20 כ- 17,000 ₪ לחודש).
- 21
22 הכנסותיה הכוללות של החברה באותה שנה היו כ- 419,000 ₪ (כלומר: לאחר משיכת
23 המשכורת, שנכללה בהוצאות החברה שהיו בסכום של כ- 247,000 ₪, נותרו כ- 170,000 ₪ שלא
24 נמשכו). הרווח היה כ- 121,500 ₪ (ראו מאזן לשנת 2018 וכן עדות רואת החשבון עמ' 20 ש' 12 –
25 26, עמ' 21 ש' 14 – 17).
- 26
27 העבודה בחברה המשותפת ובחברה של התובע:
28
29 19. התאונה הייתה בחודש 6/18, ולאחריה התובע לא שב לעבודה באותה מתכונת.
30
31 20. בסביבות חודש 5/19 התובע הפסיק לעבוד עם אחד הלקוחות העיקריים של החברה שלו
32 (החברה הראשונה) וחפש אפיק חדש (עמ' 50 ש' 27 – 29). או אז, התקשר עם ספק (כותב תכנים)
33 שעבד מולו, והשניים פתחו חברה משותפת, בה כל אחד מהם החזיק במחצית מהמניות (להלן:
34 השותף, החברה המשותפת).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק היצוני:

- 1
2 החל מחודש 6/19 ועד לחודש 6/20 התובע משך משכורת משני מקומות: החברה בבעלותו
3 והחברה המשותפת (ראו עדותו: עמ' 51 ש' 21 – 23).
4
5 בשנת 2019 התובע דיווח על הכנסות בסכום של 267,283 ₪. מס הכנסה 49,242 ₪, סה"כ
6 הכנסה לאחר ניכוי מס: 218,041 ₪. בממוצע לחודש: 18,170 ₪.
7
8 הכנסותיה הכוללות של החברה היו בסכום של 541,000 ₪. ההוצאות הכוללות את שכר
9 העבודה של התובע כשכיר – כ- 443,000 ₪. החברה סיימה ברווח של כ- 72,000 ₪ (ראו עמ' 23 ש'
10 – 19, והדוחות הכספיים שהוגשו ביום 27.4.22).
11
12 בשנת 2020 התובע דיווח על הכנסות בסכום של 138,254 ₪, מס הכנסה 13,787 ₪. ממוצע
13 לחודש בניכוי מס: 10,372 ₪. הכנסות החברה באותה שנה היו כ- 54,000 ₪ (התובע משך שכר
14 מהחברה בסכום של 74,000 ₪, יותר מהכנסות). החברה סיימה בהפסד של כ- 72,000 ₪. לא ידוע
15 מה היו הכנסותיה של החברה המשותפת.
16
17 בסביבות חודש 6/20 התובע והשותף נפרדו, והשותף רכש את מניותיו של התובע בחברה
18 המשותפת.
19
20 שנת 2020 הייתה השנה בה התפרץ משבר הקורונה. התובע העיד שקיבל מענקי קורונה, אך
21 לא היה יכול להעיד אודות הסכום הכולל שקיבל (עמ' 53 ש' 16 – 18).
22
23 חזרה לעבודה בחברה:
24
25 21. לאחר שניסיון העבודה עם הספק בחברה המשותפת לא עלה יפה, התובע שב לעבוד בחברה
26 שלו בלבד, זאת לקראת חודש 10/20 (עמ' 52 ש' 1 – 3, 26 – 27).
27
28 הכנסה ממשכורת בשנת 2021 לפי ט' 106 לחודש אחד בלבד (ינואר) הייתה 15,000 ₪.
29
30 22. התובע לא הציג נתוני שכר מעבר לכך (למעט מאזן בוחן לא מבוקר לשנת 2021).
31
32 בסיס השכר
33
34 טענות הצדדים:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1
2 23. התובע טען כי המשכורות שהוא משך מהחברה בבעלותו היו נמוכות משמעותית
3 מהכנסותיו בפועל. התובע הצביע על הרווח שנותר בשנת 2018 לאחר משיכת המשכורות. לכן,
4 לשיטתו, השתכרות חודשית בסכום של כ- 17,000 ₪ נטו לא שיקפה את פוטנציאל השתכרותו ועל
5 כך יעידו גם שכרו הממוצע בחברה השנייה טרם עזיבתו. מכאן, טען כי יש לבסס את הפסדי השכר
6 לפי בסיס שכר של 20,000 ₪ (לאחר ניכוי מס) לעבר, ו- 24,400 ₪ לעתיד.
7
8 24. התובע הוסיף שהוא החל את העיסוק בתחום התוכן השיווקי החל בסוף שנת 2016, כשנה
9 וחצי לפני התאונה, כאשר במהלך שנה וחצי התקדם בקצב גבוה מאוד וצבר הרבה לקוחות יחסית
10 לעסק בתחילת דרכו. מכאן, התובע צפה כי אלמלא התאונה היה צובר לקוחות נוספים ומעלה את
11 הכנסותיו.
12
13 25. הנתבעים טענו שהתובע לא גילה עובדות חשובות, כגון, קיומה של החברה המשותפת או
14 העבודה מול כותבים עצמאיים. נוסף לכך התובע לא הביא עדים רלבנטיים כגון השותף בחברה
15 המשותפת, הכותבים העצמאיים שעבדו מולו או אנשים שעבדו מולו בחברה הראשונה והשנייה,
16 שיכולים היו להעיד על תפקודו ועל סיבת הפסקת ההתקשרות מולם. עוד לטענת הנתבעים, הראיות
17 גילו שהתובע היה באירועים משבריים ללא קשר לתאונה, ועוד קודם לתאונה לא גילה יציבות
18 תעסוקתית. הנתבעים הוסיפו וטענו כי יש להתייחס בזהירות לנתונים של משיכות מהחברה
19 בבעלותו של התובע. הנתבעים מצאו שיש להעמיד את בסיס השכר על סכום של כ- 14,500 ₪
20 (ממוצע ההשתכרות בשנת 2017).
21
22 דיון והכרעה:
23
24 26. תמונת השתכרותו של התובע מורכבת יותר מהתמונה הפשטנית שהוא ניסה לצייר. לכך יש
25 להוסיף שהתובע נמנע מהבאת עדים שהיו יכולים לשפוך אור על פוטנציאל השתכרותו, והדבר פועל
26 לחובתו.
27
28 27. התובע היה כבן 36 בעת שקרתה התאונה. במהלך עשר השנים שלפני התאונה ניסה את
29 מזלו בכיוונים שונים ובתחומים שונים, ללא התמדה, ועם פרקים לא מבוטלים של תקופות בהן לא
30 עבד או עבד ללא תפוקת שכר ממשית.
31
32 התובע הגיע ארצה בשנת 2008. ידוע שהחל לעבוד בחברה הראשונה בשנת 2010, תוך כדי
33 כך חווה התמוטטות נפשית ראשונה (בשנת 2012) שהרקע לה היו לחץ ועומס. לאחר ההתמוטטות
34 הראשונה (ואולי גם בעטיה – ראו עדותו של התובע עמד 45 שי 10 - 16) ניסה את מזלו כעצמאי –

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 במשך כשנתיים – וללא הצלחה. בפרק הראשון של הקריירה כעצמאי, בשנים 2013 – 2014, התובע
2 לא השתכר כמעט מאומה.
3
4 בהמשך, בחודש 1/15 התובע שב לעבוד כשכיר בחברה השנייה, אך גם שם לא התמיד,
5 והחליט לעזוב בסוף שנת 2016 לאחר שקיבל את ההצעה לפעול לשיווק שטחי פרסום בעיתון.
6 בהמשך, בשנת 2017 החל לראשונה לפעול בתחום התוכן השיווקי.
7
8 28. למרות שהתובע הפליג ביחס לפוטנציאל שהיה לו בעבודה בתחום התוכן השיווקי, התמונה
9 המתקבלת מהחשבונות שהתובע צירף היא שהלקוח העיקרי של התובע היה החברה הראשונה, ועד
10 לתאונה התובע לא הצליח להרחיב באופן משמעותי (או בכלל) את חוג לקוחותיו.
11
12 עיון בקבלות שהתובע הוציא מעלה כי פעילות החברה בשנת 2016 הייתה רק מול החברה
13 השנייה, בשנת 2017 רוב הפעילות בתחום התוכן השיווקי היה מול החברה הראשונה, בשנת 2018
14 כל הפעילות בתחום התוכן השיווקי הייתה מול החברה הראשונה בלבד, וכך גם בשנת 2019.
15
16 29. התובע עצמו תודה שהחברה הראשונה הייתה הלקוח העיקרי שלו (בתחום התוכן
17 השיווקי). לפי עדותו-הוא, התובע השקיע את מירב מרצו וזמנו בחברה הראשונה: התובע נכח
18 במשרדיה 3 – 4 ימים בשבוע, נוסף לעבודה עבורה מחוץ לשעות אלו (עמ' 43 ש' 8 – 15). התאונה
19 אירעה במהלך פעילות במסגרת החברה הראשונה, לרגל הגעתם של לקוחות מחו"ל (עמ' 44). התובע
20 העריך שהעבודה מול החברה הראשונה הייתה בערך מחצית מהיקף פעילותו בשנת 2017 (לצד
21 העבודה בייצוג העיתון ולקוחות אחרים) (עמ' 43 ש' 18 – 24). התובע הסכים שלקוחותיו העיקריים
22 בתחום של יצירת התוכן השיווקי היו המקומות בהם התובע עבד בעבר: החברה הראשונה והחברה
23 השנייה (עמ' 47 ש' 22 – עמ' 48 ש' 8).
24
25 30. כלומר: במהלך השנתיים שלפני התאונה, בהן התובע עבד כעצמאי (או במסגרת החברה
26 שלו), התובע לא הצליח ליצור אפיקים שיווקיים משמעותיים, והלקוחות שלו נותרו אותם שני
27 לקוחות שהכיר מהעבר (נוסף לעיתון). המוצר שהתובע הציע לא התפתח מעבר לאותם לקוחות
28 קיימים, וגם הנסיבות שבהן התובע הפסיק לעבוד מול החברה הראשונה בתחום התוכן השיווקי,
29 אינן ברורות, משום שהתובע לא הביא עדים מהחברה הראשונה, שיתמכו בעדותו באשר לנסיבות
30 הפסקת ההתקשרות.
31
32 31. מכאן, שגם גזירת שכרו של התובע מהשתכרותו לפני התאונה אינה מובנת מאליה. התובע
33 לא עבד באופן רציף והשתכרותו לוותה בתנודתיות רבה. התובע לא הביא ראיות לפוטנציאל העסקי
34 שהיה לחברה שהקים, שלא הצליחה להגדיל את מאגר הלקוחות שלה. לכן, בהתחשב בגילו של

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק הייצוגי:

- 1 התובע במועד התאונה ובפרמטרים אלו, הטענות בדבר הגדלת השתכרותו הן בגדר ספקולציות
2 והשערות חסרות בסיס בראיות.
3
4 32. הקושי ליצור מאגר לקוחות נמשך גם לאחר התאונה. התובע העיד כי הכנסות החברה
5 המשותפת היו בעיקר מלקוח חדש גדול ששיתפו הביא בתחילת התקופה, והשותף הוא גם מי שלרוב
6 הביא את הלקוחות (עמ' 57 ש' 24 – 25). עובדה זו צובעת באור אחר את הטענות ביחס להפסקת
7 העבודה לאחר התאונה, ונעסוק בה בפרק הנוגע לתפקוד, אולם מצביעה על התנודתיות הרבה
8 בעיסוקו של התובע, שלא היה יציב, ללא שום קשר לתאונה. כך גם, התובע טען כי לא היו לו נסיעות
9 עסקיות לאחר התאונה, אולם בדוחות הכספיים משנת 2019 משתקפות נסיעות לחו"ל. כאשר
10 התובע עומת עם עובדה זו טען שחלק הארי של הנסיעה היה לבילוי, אך הודה שהיו גם פגישות
11 עסקיות בחו"ל שבסוף "שום דבר לא יצא מזה" (עמ' 54 ש' 8 – 9). כלומר, הראיות שבות ומצביעות
12 על כך שהתובע לא התמיד כשכיר, וגם כעצמאי נתקל בקושי המשמעותי ביותר של כל עצמאי –
13 הרחבת חוג לקוחות. כל זאת, כאשר היה בשוק העבודה למעלה מעשר שנים עד למועד התאונה.
14
15 33. אם נסכם את הסקירה לעיל, בשנת 2016 התובע הגיע להשתכרות של כ- 21,000 ₪ לחודש
16 כשכיר, לאחר מספר שנים שבהן לא הצליח כעצמאי, וחווה משברים נפשיים. בשנת 2017 השתכרותו
17 החודשית כעצמאי צנחה לסכום של 14,500 ₪. בניגוד לאמור בסיכומי התובע, בשנה זו החברה
18 הייתה בהפסדים, כלומר: התובע משך יותר ממה שהחברה הרוויחה. בשנת 2018 ההכנסה
19 הממוצעת ירדה לסכום של כ- 8,600 ₪ (או כ- 17,000 ₪ בממוצע לחודשים ינואר – יוני 2018, זוהי
20 שנת התאונה), אולם – התובע לא משך מהחברה רווח בסכום של כ- 120,000 ₪ (במשמעות חודשית:
21 עוד כ- 10,000 ₪). בשנת 2019 השתכרותו החודשית של התובע עמדה על כ- 18,000 ₪ (פרט למרכיב
22 רווח של כ- 72,000 ₪ שנתי או כ- 6,000 ₪ ברוטו חודשי בחברה).
23
24 נכונה טענת הנתבעים לפיה כאשר מעריכים את יכולות ההשתכרות של התובע לאחר
25 התאונה, יש לראות כמכלול את ביצועי החברה ולא להסתפק במשיכות שהתובע בחר לעשות, שכן
26 התובע הוא שכיר יחיד בחברה שהיא בבעלותו ובשליטתו. ראינו כי בשנת 2017 התובע משך יותר
27 מכפי שהיתרות בחברה אפשרו לו (החברה סיימה בהפסד), ומסיבות השמורות עמו, בשנים שלאחר
28 התאונה "השאיר" את הרווחים בחברה, תוך שמשך לעצמו תלושי שכר בסכומים נמוכים יותר
29 לעומת שנת 2017. המסקנה היא שהסתכלות על התלושים בלבד אינה מציגה את מלוא התמונה,
30 ואם בחברה נותרה יתרה משמעותית של רווח שהתובע יכול היה למשוך כשכר, יש לקחת אותה
31 בחשבון.
32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

1 בשנת 2020 השתכרות התובע הייתה כ- 10,300 ₪ לחודש. מדובר בשנה הראשונה למגפת
2 הקורונה, שהביאה לירידה בפעילות העסקית בכל המשק. נציין שהתובע קיבל מענקים (לפי עדותו)
3 אך לא הביא נתונים לגביהם.

4
5 34. אם כן, בהתייחס לנתונים לפני התאונה ההשתכרות של התובע נעה מלא כלום בחלק
6 מהשנים (חוסר רווחיות או משברים נפשיים) ועד ל- 21,000 ₪ בשיא (בשנת 2016, כשכיר). השנים
7 שלאחר התאונה מציגים תנודתיות דומה. נתונים אלו וודאי אינם מגבשים תשתית להעמדת
8 השתכרותו של התובע על הסכום הגבוה ביותר, קל וחומר על סכום גבוה מכך. לאור גובה
9 ההשתכרות בשנת 2017, כ- 14,500 ₪ כעצמאי (אף שהשתכרות זו כוללת "משיכת יתר" מהחברה),
10 ההשתכרות של התובע לאחר התאונה, ומנגד היעדר יציבות בגובה השכר לאורך השנים ופרקי זמן
11 לא מבוטלים בהם התובע לא השתכר כלל, אני מוצאת להעמיד את בסיס השכר של התובע על סכום
12 של 18,000 ₪ (לאחר ניכוי מס). בסיס זה מביא בחשבון גם את התנודתיות הרבה בהשתכרותו של
13 התובע, שהיה בעת התאונה כבן 36, ובחלק מהשנים שלפני התאונה לא השתכר כלל ומנגד את
14 העובדה שהתובע הוכיח פוטנציאל השתכרות דומה לבסיס זה בשנים שסביב התאונה, כאשר בשנת
15 2017 היה בתחילת הפרק הנוכחי כעצמאי.

הנכות התפקודית והפגיעה בכושר ההשתכרות

16
17
18
19 העדויות וטענות הצדדים:

20
21 35. התובע העיד כי בעקבות התאונה הוא סובל מכאבים בצוואר והגבלה בתנועות, כאב,
22 חולשה, הפרעות תחושה ונימולים בידיים וכן כאבים והגבלת תנועה בגב התחתון. כן התלונן על
23 כאבי ראש, הפרעות בריכוז ובזיכרון, קשיי הירדמות, הפרעות שינה, סיוטים ועייפות.

24
25 36. התובע טען כי בעקבות התאונה נכויותיו מגבילות אותו בעבודתו, בפרט בישיבה ממושכת
26 מול מחשב ובנסיעות ברכב. כמו כן, עקב מגבלותיו אינו מצליח לשמור על רצף חשיבה, ומתקשה
27 בעבודות של כתיבה ועריכה בהן השקיע את רוב שעות עבודתו לפני התאונה. נוסף לכך, עקב הקושי
28 להירדם, הוא סובל מעייפות במשך היום ומתקשה להתרכז.

29
30 37. לפי עדותו של התובע, עיקר ההכנסות שלו היו בתחום התוכן השיווקי, בהיקף שהוא לפחות
31 כפול מהכנסתו בתחום מכירת שטחי הפרסום (כנציג העיתון). העבודה בתחום התוכן השיווקי, לפי
32 עדותו, כרוכה בכתיבת מאמרים ועריכתם, בנושא של תכנים שיווקיים עבור לקוחות פרטיים שונים.
33 עבודה זו כרוכה בשעות רבות ורצופות של כתיבה וישיבה מול מחשב, וגם נסיעות ופגישות עם
34 לקוחות, לפעמים בתנאי לחץ.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1
2 38. התובע העיד כי לאחר ששוחרר מאשפוז לא יכול היה לעבוד כלל, ולא עבד, וזבתקופה זו
3 אושרה לו חופשת מחלה עד ליום 23.12.18.
4
5 בהמשך, בסוף חודש 12/18 התובע חזר לעבוד, וניסה לעבוד מול הלקוח הכי גדול שהיה לו
6 בתחום התוכן השיווקי, אך לטענתו, לא יכול היה לעמוד במשימות, איבד את הלקוח, וכך איבד
7 בהדרגה את כל הלקוחות בתחום התוכן השיווקי. לפי עדותו, גם בתחום מכירת שטחי הפרסום
8 עבור העיתון הכנסותיו ירדו באופן משמעותי מאז התאונה.
9
10 מתוך חשש לפרנסתו, התובע נכנס לפרויקט פיתוח בחברה של מכר (בחקירתו הנגדית
11 התברר שמדובר בחברה המשותפת). במסגרת זו, קיבל בעלות חלקית בחברה, וקיבל משכורת
12 ממוצעת של כ- 12,000 ₪ לחודש למשך שנה, בין החודשים 6/19 – 6/20. לטענת התובע, הוא ניסה
13 להחזיק מעמד בעבודה זו במאמצים גדולים, אך לבסוף "נשבר" ובחודש 6/20 הפסיק לעבוד ומכר
14 את חלקו בחברה.
15
16 מאז חודש 6/20 ועד היום, לפי עדותו של התובע, הוא מתפרנס רק ממכירת שטחי פרסום
17 ואין לו הכנסות מתחום התוכן השיווקי כפי שהיה לפני התאונה. רעייתו העידה עדות דומה (עמ' 35
18 ש' 27 – 29).
19
20 39. התובע צירף חשבוניות עבור כל העבודות שביצע מסוף שנת 2016 ועד מועד הגשת תצהירו.
21 לטענתו, חלק מהחשבונות בתאריכים 30.8.18, 26.3.19, ו- 10.9.19 הן עבור עבודות שביצע לפני
22 התאונה, ברבעון השני של שנת 2018. מדובר, לטענתו, בקמפיינים שנסגרו אבל "עלו לאוויר" רק
23 ברבעון הרביעי של שנת 2018 וברבעון הראשון של שנת 2019. כך גם, לטענת התובע, העמלות
24 ממכירת שטחי הפרסום מתקבלות רק לאחר שהמפרסם משלם לחברה, מהלך של מספר חודשים
25 לאחר ביצוע העבודה.
26
27 40. התובע עתר לקבוע כי נכותו התפקודית היא בשיעור של 50%. התובע עתר לפסיקת הפסדי
28 שכר לעבר לפי גריעה של 60% מהשתכרותו, ולעתיד לפי 50% מהשתכרותו.
29
30 41. הנתבעים טענו כי לחלק נכבד מהנכות הרפואית אין משמעות תפקודית. כך בקשר לנכות
31 בגין הצלקות וכך לגבי הנכות הנוירולוגית, שהיא ללא הפרעה מוטורית. אשר לנכות בתחום
32 האורתופדי, לעמדתם אין מקום לייחס לנכות בגין השבר בחוליה משמעות תפקודית, משום שהיא
33 נקבעה בגין עצם קיומו, ולפי סעיף הליקוי אין משמעות אנטומית לנכות. אשר לנכות
34 הפסיכיאטרית, הנתבעים טענו כי התובע לא הוכיח השפעה של מצוקה פסיכיאטרית, ולחילופין היא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

1 ניתנת לטיפול. עוד הנתבעים טענו כי מאז התאונה התובע נישא, העתיק מקום מגורים, הביא ילד
2 לעולם, ובפן התעסוקתי המשיך לעבוד במסגרת החברה שלו ונכנס כשותף בחברה אחרת. לאור
3 האמור, טענו כי יש להעמיד את שיעור הפגיעה בנכות התפקודית על 15% בלבד.

4

5 דיון והכרעה:

6

7 42. לא ראיתי לקבוע ממצאי עובדה על סמך עדותם של התובע ורעייתו בלבד.

8

9 43. הטענה בדבר חוסר היכולת להמשיך בתחום התוכן השיווקי לא הייתה מהימנה בעיניי,
10 מהטעמים שיפורטו להלן.

11

12 44. העובדה הברורה היא שבשנת 2019 התובע המשיך בתחום התוכן השיווקי, וההכנסות של
13 החברה באותה שנה הרקיעו שחקים והיו הגבוהות ביותר מאז הקמתה. עובדה זו אינה מתיישבת
14 עם טענותיו של התובע.

15

16 45. בחקירתו הנגדית של התובע התברר שעוד לפני התאונה הוא נעזר בכותבים חיצוניים
17 שסיפקו לו את שירותי התוכן. לפי אותה עדות, עשה כן לאחר שהתחום הצליח, ונעזר באותם
18 כותבים בהיקף של כ- 60% מכלל הכתיבה (עמ' 48 ש' 28 – 31). גם רעייתו העידה עדות דומה, ולפיה
19 התובע נעזר בספקים חיצוניים לפני התאונה, גם לצורך שירותים שהוא לא מתמחה בהם וגם בשל
20 עומס (עמ' 34 ש' 24 – עמ' 35 ש' 1).

21

22 עובדה זו לא נזכרה בתצהיריהם של התובע ושל רעייתו. התובע לא נתן הסבר משכנע מדוע
23 לא יכול היה להיעזר באותם כותבים חיצוניים, לכל הפחות באותו היקף (ראו עדותו בעמ' 49 – 50).
24 כלל נכויותיו של התובע אינן נכויות שמונעות "לסגור הזמנה" כפי שטען, מה גם, שבתצהירו התמקד
25 בקושי לעבוד בצורה ממושכת עקב המגבלות האורתופדיות והריכוז הדרוש לצורך כתיבת התכנים.

26

27 46. התובע נמנע מהבאת עדים רלבנטיים.

28

29 התובע טען שהפסקת העבודה, תחילה מול החברה הראשונה ולאחר מכן בחברה המשותפת
30 הייתה עקב מגבלותיו.

31

32 התובע טען כי דחה הזמנות עבודה של החברה הראשונה או המליץ על מישהו אחר, ולא
33 העביר לקבלני משנה משום שצריך לעבוד על קונספט, ולא יכול היה לעשות כן. כמו כן, בסוף שנת
34 2018 ניסה לחזור אך לא הצליח, והייתה לו תחושה שהלקוחה (היא החברה הראשונה) רצתה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק היצוני:

- 1 "להמשיך הלאה" בלעדיו, כי "לא היה שם" (עמ' 50 ש' 17 – 22). כלומר: הראיות בקשר להפסקת
2 העבודה בתחום התוכן השיווקי מול החברה הראשונה מסתכמות בתחושה של התובע שרצו
3 להמשיך הלאה בלעדיו. תחושות אינן ראיות.
4
5 אף שמדובר בגרסה עמומה מלכתחילה, התובע נמנע מלהביא עדים מהחברה הראשונה,
6 כפי שנדרש ומתבקש, עדים שיכולים היו להעיד על כך שהחברה הראשונה ביקשה להפסיק לעבוד
7 מולו **עקב התאונה**, או שהוא דחה הזמנות עבודה שהיו מהחברה הראשונה.
8
9 בהמשך, כאשר התובע נשאל אודות נסיבות הפסקת עבודתו בחברה המשותפת, התובע
10 השיב כי השותף "**בא אליו בטענות**" ביחס ליכולותיו, הלך על כך שהתובע אינו נותן את חלקו,
11 והתובע עצמו חשב שאינו מסוגל לעבוד בצורה ראויה (עמ' 52 ש' 5, עמ' 58 ש' 19 – 27).
12
13 אף כאן, מתבקש היה שהשותף יובא כעד, כדי לתמוך בטענותיו של התובע בקשר
14 ליכולותיו, התלוונות שהועלו כלפיו או הסיבה להפסקת העבודה בחברה המשותפת, אך התובע נמנע
15 מלעשות כן, אף שמדובר בסוגיה רלבנטית בלב התיק.
16
17 כלל ידוע הוא, שהימנעות של בעל דין מהבאת עדים רלבנטיים מקימה לחובתו חזקה, כי
18 לו הובא העד, עדותו היתה פועלת כנגד אותו בעל דין (ע"א 55/89 קופל בע"מ נ' טלקאר חברה בע"מ,
19 פ"ד מד (4) 595 בעמ' 603 (1990) והאזכור המובא שם). התובע נמנע מלהביא למצער שני עדים
20 רלבנטיים, וכנראה יותר מכך, שכן ניתן היה להביא כעדים גם את הספקים וכותבי התוכן שעבד
21 מולם לפני התאונה, ומספר עדים מהחברה הראשונה.
22
23 כך, עדותו של התובע בקשר לקשיים בכתיבה או בעבודה נותרה ללא תמיכה ראייתית
24 כלשהי, ותחת סימן שאלה גדול נוכח הימנעותו מהבאת העדים האמורים.
25
26 47. אי הבאת העדים הרלבנטיים אינה עניין של מה בכך, לאור הראיות שנסקרו בפרק הנוגע
27 לבסיס השכר. התנדויות בעבודתו של התובע הייתה גם לפני התאונה. התובע לא התמיד בעבודה
28 כשכיר, לא הצליח בסיבוב הראשון בעבודה כעצמאי וחווה משברים נפשיים שפגעו בתעסוקתו. נוסף
29 לכך, ראינו שהתובע לא הצליח להרחיב את חוג לקוחותיו, וגם העבודה בחברה המשותפת סופקה
30 על ידי השותף. כלומר: מסתבר לקבוע שכישלון תחום התוכן השיווקי נבע מכך שהתובע לא הצליח
31 לשווק את המוצר ולא הצליח לשמר את חוג הלקוחות שלו, שאם לא כן, התובע יכול היה להמשיך
32 להביא לקוחות, ולחקטין את היקף התחום לכל הפחות ל- 60% (ההיקף שבו נעזר ממילא בכותבים
33 היצוניים גם לפני התאונה).
34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 48. קושי אחר, שיידון גם בהמשך, הוא התנהלותו של התובע מול המוסד לביטוח לאומי.
- 2
- 3 מאחר שהתאונה הייתה תאונת עבודה, התובע הגיש תביעה למוסד לביטוח לאומי, תחילה
- 4 תביעה לדמי פגיעה ומאוחר יותר תביעת נכות.
- 5
- 6 בדו"ח הוועדה הרפואית מופיע ב"תיאור הפגיעה" "שבר מרוסק... חבלה בשיניים..." ללא
- 7 כל אינדיקציה לבעיה נפשית.
- 8
- 9 בפרק "פירוט הליקויים מפי התובע" נרשם כך:
- 10
- 11 "... היה איבוד הכרה קצר קשה לי לשבת לעמוד או לשכב יותר מ 40 דקות צריך לשנות תנוחה.
- 12 כאבי צוואר וגב תחתון. נימול ביד שמאל שקורה תוך כדי ישיבה ואז צריך לקום ולשחרר את היד.
- 13 כאבים בצוואר יותר מצד שמאל. כאבי גב תחתון יותר בצד שמאל. שורף בחלק העליון של הרגל
- 14 אם אני עומד יותר מידי (כך במקור – מ.ב.) זמן. בלילה כואב הצוואר או הגב התחתון לאחר תנוחה
- 15 בשינה. טווחי תנועה בצוואר מוגבלים".
- 16
- 17 כל הקורא את הפירוט הרב שהתובע טרח לפרט בפני הוועדה, בנושא תביעות הפיזיולוגיות,
- 18 אינו יכול שלא להשתומם כיצד נכות כה משמעותית, כטענתו, בתחום הקוגניטיבי: כאבי ראש,
- 19 חוסר יכולת ריכוז, עייפות, סיוטים ועוד לא באה לידי ביטוי ולו במילה. במסגרת המוסד לביטוח
- 20 לאומי התובע לא נבדק על ידי פסיכיאטר או נוירולוג (נדון בכך בהמשך, בסוגית הניכוי), ואף נושא
- 21 זה תמוה בפני עצמו (לטענת התובע, הבדיקה הפסיכיאטרית בוטלה). לבית המשפט מוגשים מדי
- 22 יום דוחות של וועדות רפואיות, שבהם, ללא שום קשר להרכב הוועדה, מפורטות היטב תלונות
- 23 מלאות בכל התחומים, ובהתאם, ככל שנדרשת התייחסות בתחום ספציפי שבו אין לוועדה
- 24 מומחיות, התובע מופנה ליועץ בתחום הרלבנטי.
- 25
- 26 התמיחה מתגברת, לנוכח העובדה שהתובע התלונן במסגרת תביעתו למוסד לביטוח לאומי
- 27 על חבלה בשיניים והופנה ליועץ בתחום רפואת השיניים (ראו: עמ' 28 בנט המשפט לתיק המוצגים
- 28 מטעם הנתבעת 2). מפליא כיצד התובע "הצליח" להגיע ליועץ בנושא השבר בשן, שאין לו שום
- 29 השלכה ממשית על מהלך חייו, ואילו בתחום הנפשי-קוגניטיבי, החריש ונמנע מלהפנות את המוסד
- 30 לביטוח לאומי לכך שלא הוזמן ליועץ בתחום או שהייעוץ בוטל.
- 31
- 32 49. הפסיקה קבעה זה מכבר כי דוקטרינת ההשתק השיפוטי, המונעת מבעל דין להעלות טענות
- 33 עובדתיות (או משפטיות) סותרות, המנוגדות לטענות שהעלה בהליך קודם (ע"א 513/89 אינטר לגו
- 34 נ' אקסין ליינס, פ"ד מח(4) 133, 194 (1994)) חלה גם על הליכים בפני המוסד לביטוח לאומי (ת"א

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 (מחוזי חי') 1072/04 פרחאן זייד נ' הדר חברה לביטוח בע"מ (10.1.10) – פסקה 22 לפסק הדין וראו
2 ע"א 4107/09 שמואל נ' פקיד שומה חיפה (10.8.11) שם המערער טען בהליך שהתנהל בבית המשפט
3 כי פעילותו בחברה לא צומצמה עקב מצבו הרפואי, ומנגד בביטוח הלאומי טען שמצבו הרפואי פגע
4 בו מאוד עד למינימום של פעילותו היומיומית. בית המשפט קבע כי יש להתייחס בחשדנות כלפי מי
5 שלפי נוחותו טען בהליך פלוני טענה אחת ובהליך אחר טענה אחרת (שם, פסקה כ"ט)).
6
7 50. אמנם, אין מדובר אמנם בהשתק שיפוטי במובנו הרגיל, שכן התובע לא טען דבר והיפוכו,
8 אך עדיין זוהי ראייה עובדתית בעלת משקל, הפועלת לחובתו של התובע. התובע טען בלהט בבית
9 המשפט אודות בעיותיו הנפשיות והקוגניטיביות, אך החריש בנושא כאשר נבדק בוועדה במסגרת
10 המוסד לביטוח לאומי.
11
12 התנהלותו של התובע משליכה על אמינותו ועל מהימנות תלונותיו. לא ניתן להתעלם
13 מהפער הבלתי מוסבר בין השתיקה הרועמת של התובע בעת הבדיקה במוסד לביטוח לאומי, ביום
14 30.11.20 אל מול העדות שלו שייחסה כל תג ופסיק בחייו בשנים האחרונות, בכלל זה עיכוב מקצועי,
15 חוסר התקדמות, כישלון להתמיד, לאותן בעיות נפשיות – קוגניטיביות ש"נשכחו" במוסד לביטוח
16 לאומי.
17
18 51. לסיכום, בנושא ההשלכה של הנכויות על כושר ההשתכרות הראיות חסרות ואינן תומכות
19 בטענותיו של התובע. לאחר התאונה ההכנסות של התובע (כולל רווחים שלא נמשכו בחברה) לא
20 נפלו מההכנסות לפני התאונה, ואף עלו עליהן. התובע הסתפק בעדותו הוא (ורעייתו, שהיא בת
21 משפחה), ונמנע מהבאת עדים משני מקומות שונים לפחות, שיכולים היו לשפוך אור על הסיבות
22 להפסקת העבודה איתם לאחר התאונה (החברה הראשונה והחברה המשותפת), ועל יכולותיו
23 ותפקודו של התובע, דבר המקים חזקה לרעתו. אותה עדות יחידה של התובע כבעל דין אינה
24 מתיישבת עם התנהגותו בפני הוועדה הרפואית של המוסד לביטוח לאומי, שם שתק ולא הזכיר
25 במאומה בעיות נפשיות או קוגניטיביות המקשות על תפקודו בכלל ותפקודו התעסוקתי בפרט,
26 ועובדה זו גם פועלת לחובתו. הוכח שלפני התאונה התובע נעזר בכותבים חיצוניים בתחום הפיתוח
27 העסקי, ואין הסבר טוב מדוע לא יכול היה להיעזר בהם גם לאחר התאונה. עוד הוכח, שלאחר
28 התאונה התובע המשיך להשקיע מאמצים בשיווק (נסיעות לחו"ל) ובתצורות עסקיות שונות כדי
29 להמשיך את התחום. ניתוח נתוני ההשתכרות לעיל הראה, שחלק משמעותי מהקושי בעבודתו של
30 התובע נבע מהקושי להרחיב את חוג הלקוחות, שהיה קיים לפני התאונה, ואינו קשור לנכויות
31 הנובעות מהתאונה. עבודתו של התובע אינה עבודה פיזית מאומצת, אלא עבודה משרדית, ולא בכדי
32 התובע הקדיש נתח משמעותי מטענותיו לבעיות בתחום הנפשי – קוגניטיבי, טענות שלא היו
33 מהימנות בראי כל האמור לעיל.
34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיזוני:

1 52. המסקנה המתקבלת מתמונה זו היא, שיש לייחס משמעות מופחתת לנכות בתחום הנפשי
2 – קוגניטיבי. כמו כן, הנכות בגין הצלקת חסרת משמעות תפקודית ממשית. הנכות האורתופדית
3 היא בעלת משמעות תפקודית, אם כי חלקית.

4
5 בשקלול כל האמור לעיל, אני מעמידה את הנכות התפקודית של התובע ואת הגריעה בכושר
6 ההשתכרות הנובעים מהתאונה על 20%.

חישוב הפסדי השכר לעבר ולעתיד

7
8
9
10 הפסדי שכר לעבר

11
12 53. השוואת נתוני השכר של שנת 2017 (לפני התאונה) אל מול השנים 2018 – 2019, מצביעה
13 על כך שלא הייתה ירידה בהשתכרותו של התובע:

14
15 בשנת 2017 השתכרותו הממוצעת של התובע מהחברה בבעלותו עמדה על 14,500 ₪ לחודש
16 (זוהי משיכת יתר, משום שהחברה נותרה ביתרת חובה בסוף אותה שנה).

17
18 בשנת 2018 התובע אמנם משך סכום ממוצע של כ- 8,500 ₪ לחודש, אך בספרי החברה
19 נותרו רווחים בסכום המשקף כ- 10,000 ₪ נוספים לחודש. נציין כי לכאורה בשנה זו הוצגו קבלות
20 המתייחסות ברובן לתקופה שעד חודש 6/18 (אם כי התובע הודה שקיימות חשבוניות מחודש 8/18,
21 וכאשר גם בשנים 2017 ו- 2019 החשבוניות אינן רציפות, וקיימים חודשים בהם לא הוצאו
22 חשבוניות כלל).

23
24 בשנת 2019 התובע השתכר סכום שאינו נופל מההכנסות בשנה שלפני התאונה (ממוצע של
25 18,000 ₪ לחודש ועוד כ- 6,000 ₪ לחודש ברווחים של החברה (ראו פסקה 33 לעיל, שם הבהרנו
26 מדוע יש להביט באופן כולל על השתכרות התובע והרווחים בחברה, בלי הפרדה הפורמלית
27 שהתובע ניסה ליצור). התובע ניסה לייחס חלק מההכנסות בשנת 2019 לתקופה שלפני התאונה,
28 מהלך שנה וחצי קודם לקבלתן, בלי שהביא עדות תומכת לטענותיו, ועובדה זו מדגימה שוב מדוע
29 קיים קושי בקבלת הנתונים כפי שהתובע הציג אותם.

30
31 אשר לשנת 2020, בשנה זו התובע השתכר לכאורה כ- 10,000 ₪ בממוצע לחודש, אך הוא
32 נמנע מלהציג את ההכנסות בחברה המשותפת. זאת ועוד, בחודש 3/20 החלה מגפת הקורונה,
33 שגרמה לסגרים, האטות ועצירה בפעילות המשקית. התובע הודה שקיבל מענקים, אך לא פירט

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 אותם ולא הגיש אסמכתאות. לאור האמור, ולאור ההשתכרות הגבוהה בשנים שלפני כן, שהיו
2 לאחר התאונה, לא מצאתי שבשנה זו הוכחו הפסדים.
3
4 נתון השכר העדכני ביותר שהוצג הוא תלוש לחודש 1/21, לפיו השתכר סכום של 15,000 ₪
5 ברוטו (משיכה מהחברה בבעלותו). התובע לא הציג נתונים עדכניים, למעט מאזן בוחן בלתי מבוקר.
6
7 התובע התייחס למאזן הבוחן בסיכומיו, אך על פניו מסמך זה מעורר יותר שאלות מאשר
8 נותן תשובות. עיון במסמך זה מראה שהתובע העסיק קבלני משנה בשנת 2021 (ראו שורה ראשונה
9 ב"הוצאות הפעלה" – "עבודות חוץ – קבלני משנה"), וזאת בניגוד לטענתו לפיה לא יכול היה
10 להמשיך לעבוד מול קבלני משנה לאחר התאונה (עמ' 49 ש' 1 – 3). זאת ועוד, העסקת קבלני משנה
11 הייתה, לפי עדותו של התובע, בקשר לתחום התוכן השיוקי (עמ' 48 ש' 29 – 31), תחום שלכאורה
12 הוא זנח עוד בחודש 6/20 (ראו סעיפים 21 – 22 לתצהירו). כלומר: על פני הדברים, מאזן הבוחן אינו
13 תואם את טענותיו של התובע. כך גם, למדים ממאזן הבוחן שפרט לתשלומים ממכירת שטחי פרסום
14 בעיתון (ראו שורת לקוחות ושורת מזומנים במטבע חוץ, סכום של 98,790 ₪), נכנס לחשבון הבנק
15 סכום של כ- 103,000 ₪, שמקורו אינו ברור (שורה ראשונה ב"בנקים") (אין במאזן הבוחן שורת
16 הכנסות). עוד נעיר, כי על פני הדברים ההכנסות אינן 54,504 ₪ כפי שנטען בסיכומי התובע, משום
17 שסכום זה הוא, כאמור שם, "יתרת פתיחה חובה (י.פ.)" ואילו הסכום שהתקבל במהלך השנה
18 מאותו לקוח היה 98,790 ₪, שכאמור, משתקף בפרק המזומנים במאזן הבוחן.
19
20 אף ללא התמיהות והסתירות, די לנו בכך שלא הוצגו נתונים מלאים ועדכניים, כדי לדחות
21 את טענותיו הסתמיות של התובע בנושא הפסדים. נזק מיוחד הוא נזק הטעון הוכחה, והיה על
22 התובע להציג נתונים עדכניים ומדויקים (ראו: ע"א 355/90 נתן אניסימוב בע"מ נ' מלון טירת בת
23 שבע בע"מ, פ"ד לה(2) 800 (1981)).
24
25 54. אם כן, הנזק המיוחד של התובע הוא לכל היותר בקשר למספר חודשים שלאחר התאונה,
26 אף שלכאורה בשנת 2018 לא חלה ירידה בהשתכרות הכוללת, וזאת מאחר שברוב התקופה לאחר
27 התאונה לא הוצאו חשבוניות. בשנת 2019 אין הפסדים, ולשנים לאחר מכן לא הוצגו אסמכתאות
28 מניחות את הדעת. מאחר שמדובר בתובע שעובד בחברה בבעלותו, ובהתחשב בראיות בדבר גובה
29 השתכרותו בשנים לפני התאונה ואחריה והקשיים בקביעת קשר סיבתי בין טענותיו השונות של
30 התובע לבין התאונה (ראו הדיון בפרק בסיס השכר ובפרק הנכות התפקודית), אני פוסקת פיצוי
31 גלובאלי לעבר בסכום של 100,000 ₪ נכון להיום.
32
33
34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

הפסד כושר השתכרות לעתיד

1

2

3

55. לפי גריעה של 20% מבסיס השכר:

4

5

$$18,000 \text{ ₪} * 20\% * 222 = \underline{799,200 \text{ ₪}}$$

6

7

החישוב הוא עד גיל 67. אני מקבלת את טענת הנתבעים לפיה התובע אינו יכול לאחוז במקל משני קצותיו, מצד אחד לחשב הפסדים עד גיל 70 כעצמאי, ומצד שני לתבוע הפסדי פנסיה כשכיר. הדברים נכונים בפרט לעובדותיו של תיק זה, שכן התובע לא הוכיח השתכרות עצמאית רציפה, ובמהלך השנים חזר לעבוד כשכיר, באופן פורמלי ובלתי פורמלי (ראו מתכונת ההעסקה שלו בחברה הראשונה, עם תחילת עבודתו כעצמאי, ועד לתאונה – פסקה 29 לפסק הדין). נציין כי חישוב הפסדים עד גיל 70, ללא פנסיה (כפי שנדרש בקשר לעצמאי) מוביל לתוצאה מצרפית נמוכה מזו המתקבלת מחישוב עד גיל 67 בצירוף פנסיה.

14

15

הפסדי פנסיה

16

17

56. 12.5% מהפסדי השכר לעבר ולעתיד: 112,400 ₪.

18

19

עזרת צד ג'

20

21

57. התובע העיד כי במהלך האשפוז (5 ימים) נעזר ברעייתו, ששהתה לצדו ברציפות. בהמשך, כחצי שנה לאחר השחרור מאשפוז התקשה לתפקד. לתובע הושם מקבע צוואר במשך כארבעה חודשים, בהם לא יכול היה להזיז את הצוואר בכלל, התקשה ללכת לשירותים, לא יכול היה להתקלח בעצמו ונזקק לעזרה צמודה בכל שעות היום, שניתנה לו על ידי רעייתו. רעייתו אף הסיעה אותו לטיפולים.

26

27

התובע העיד כי בשל המגבלות והכאבים הוא נזקק לעזרה בבית, מתקשה להרים חפצים, להתקלח וגם בפעולות יומיומיות כגון לבישת בגדים ונעילת נעליים. התובע מתקשה גם ביצוע מטלות הבית ובטיפול בילדו. לטענת התובע, לא העסיק עזרה בשכר בשל חסרון כיס.

30

31

רעייתו של התובע העידה עדות דומה.

32

33

58. במהלך שמיעת הראיות התברר כי התובע והעדה מטעמו לא דייקו בנושא העסקת העזרת, וכי הם מחזיקים עוזרת בית מאז שהעתיקו את מגוריהם בחודש 6/21. לפני כן לא הייתה עזרה

34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 קבועה (עמ' 39 ש' 1 – 5). עוד התברר בראיות כי בחודש 10/21 התובע נסע לחו"ל למשך שבוע
2 לסעוד את אמו לאחר שנפגעה בתאונה (עמ' 34 ש' 1 – 6).
3
- 4 59. התובע עתר לפסיקת סכום של 144,000 ₪ בגין עזרה לעבר, וסכום של כ- 566,000 ₪ בגין
5 עזרה לעתיד, לפי היקף של 8 שעות שבועיות, ובעלות של כ- 2,000 ₪ לחודש.
6
- 7 הנתבעים טענו שלא הוכחה העסקת עזרה בעבר. רק בחקירות הנגדיות התובע ורעייתו טענו
8 שמועסקת עזרה בביתם החל מחודש 6/21. הנתבעים הוסיפו שככל הנראה הוצאות העוזרת שולמו
9 על ידי החברה, ולא בכדי התובע לא צירף את המסמכים הרלבנטיים לתיק בית המשפט. לגופו של
10 עניין, לטענת הנתבעים נכילותיו של התובע אינן מצדיקות פסיקת עזרה.
11
- 12 60. מאז תקופת אי הכושר אין לתובע מגבלה בכל הקשור לפעולות יום יום. על פי הראיות
13 התובע המשיך בעבודתו לאחר התאונה. לכן, יש לפסוק לכל היותר עזרה במשק בית באופן גלובאלי.
14 בהתחשב בתקופת אי הכושר שקבע המומחה בתחום האורתופדי (כחצי שנה) הנכות האורתופדית
15 הכוללת וההתרשמות מתפקודו של התובע, אני פוסקת סכום של 20,000 ₪ לעבר ועוד סכום של
16 60,000 ₪ בגין עזרה לעתיד. סך הכול עזרה לעבר ולעתיד: 80,000 ₪.
17
- 18 הוצאות נסיעה והוצאות רפואיות
19
- 20 61. התובע עתר לפסיקת הוצאות בסכום של 25,000 ₪ בגין הוצאות נסיעה, בשל הקושי ללכת
21 גם למרחקים קצרים וצורך מוגבר בנסיעות שונות.
22
- 23 62. התובע העיד כי נגרמו לו הוצאות בגין תשלומים בגין השתתפות בטיפולים, טיפולי שיניים
24 ורפואה משלמה ונסיעות, וצירף קבלות חלקיות. התובע טען כי עקב הבעיות הנפשיות הוא מקבל
25 טיפולים פסיכולוגיים בתדירות של שלוש - ארבע פעמים בחודש בעלות של 480 ₪ לטיפול. מאחר
26 שמדובר בטיפולים פרטיים הם אינם ממומנים על ידי המוסד לביטוח לאומי או על ידי קופת חולים.
27 התובע טען כי אינו מעוניין להפסיק את הטיפולים, משום שהוא חושש שבמצב כזה מצבו הנפשי
28 ידרדר. לאחר התאונה התובע החליף את הפסיכולוג לאדם שמתמחה בתסמונת פוסט טראומטית
29 (עמ' 37 ש' 8 – 20).
30
- 31 63. התובע אישר שלפני התאונה והחל מחודש אוגוסט – ספטמבר 2012 הוא היה בטיפול
32 פסיכולוגי, אחת לשבוע (עמ' 59 ש' 7 – 9), בעלות של כ- 400 ₪ למפגש (עמ' 60 ש' 7 – 8). גם רעייתו
33 העידה שלפני התאונה היה בטיפולים פסיכולוגיים וכי עוד לפני שנפגשו התובע סבל מדיכאון ומחרדה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 (עמ' 38 ש' 12 – 24). לאחר התאונה התובע החליף את הפסיכולוג, משום שביקש אדם עם התמחות
2 ספציפית בפוסט טראומה (עמ' 60 ש' 1 – 6).
- 3
- 4 64. התובע גם טופל תרופתית בשנת 2014 (לאחר שהאפיק העצמאי נכשל), וגם כחצי שנה לאחר
5 התאונה. בשנתיים האחרונות אינו מקבל טיפול תרופתי נפשי, אלא טיפול פסיכולוגי בלבד (עמ' 60
6 ש' 11 – 19, 28 – 30).
- 7
- 8 65. התובע לא קיבל מימון של המוסד לביטוח לאומי לטיפולים נפשיים, משום שלא נקבעה
9 נכות פסיכיאטרית.
- 10
- 11 התובע נשאל איזה בירור ביצע לגבי כיסוי טיפולים פסיכולוגיים והשיב שאשתו ערכה את
12 הבירור, ו"נראה לו" שסירבו, אך אינו יודע מדוע סירבו (עמ' 68). לתובע לא היה הסבר מדוע הוא
13 קיבל בשוויון נפש את העובדה שלא ניתן לו החזר עבור טיפולים (שם).
- 14
- 15 66. התובע עתר לפסיקת הוצאות בסכום של 35,560 ₪ לעבר, בהתאם לקבלות, ובסכום חודשי
16 של כ- 1,000 ₪ לעתיד, וסך הכול כ- 343,000 ₪ הוצאות לעתיד.
- 17
- 18 67. הנתבעים טענו כי בהיותה של התאונה תאונת עבודה, התוצאות האמורות ממומנות על ידי
19 המוסד לביטוח לאומי. כן טענו כי לפי החוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית
20 הכלכלית לשנים 2009 ו- 2010) תשס"ט – 2009, האחריות למתן שירותים רפואיים הכלולים בחוק
21 ביטוח בריאות ממלכתי הועברה מחברות הביטוח לקופות החולים (פרק ט' לחוק) ועל כן התובע
22 אינו זכאי לפיצוי כלשהו בגין הוצאות רפואיות הכלולות בתוספת השנייה ובצו. כמו כן, הנתבעים
23 הפנו לחוות דעתו של פרופ' קוטלר, לפיה אם התובע יזדקק לטיפולים נפשיים, הם מכוסים במסגרת
24 קופת חולים. הנתבעים הוסיפו שהתובע נזקק לטיפולים נפשיים גם בעבר.
- 25
- 26 68. אני דוחה את התחשיבים של התובע.
- 27
- 28 ראשית, מדובר בתאונת עבודה. לכן, טיפולים רפואיים ממומנים במלואם על ידי המוסד
29 לביטוח לאומי. הנתבעים אינם נדרשים לכסות טיפולים בתחום הנפשי שעה שהתובע עמד בפני
30 וועדה רפואית של המוסד לביטוח לאומי, לא התלונן על בעיות נפשיות, לא ביקש להיבדק על ידי
31 מומחה יועץ בתחום הפסיכיאטרי ובכך לא הקטין את הנזק. פתוחה הדרך בפני התובע לפנות למוסד
32 לביטוח לאומי בנושא זה.
- 33

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-07-41242 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק היצוני:

1 שנית, וחשוב מכך, גם אלמלא דובר בתאונת עבודה, הטיפולים הנפשיים מכוסים במסגרת
 2 קופת חולים, והדברים נקבעו במפורש גם בחוות דעתו של פרופי קוטלר, שקבע כי אם התובע יזדקק
 3 לטיפולים במסגרת זו הוא יוכל לקבלם במסגרת קופת חולים. התובע לא חקר את פרופי קוטלר ולא
 4 העביר שאלות בנושא, כך שאין בסיס עובדתי לטענותיו בנושא זה. מסקנה זו מתבקשת גם לאור
 5 הוראות החוק להתייעלות כלכלית שהובא לעיל.
 6
 7 שלישית, הראיות מצביעות על כך שלמעט שינוי זהות המטפל, לא חל שינוי של ממש
 8 בהזקקות של התובע לטיפולים פסיכולוגיים לפני התאונה ואחריה. התובע מטופל פעם בשבוע
 9 כבעובר לתאונה, ואין הוצאה נוספת בעקבותיה. הדברים נכונים שבעתיים לאור הקביעה העובדתית
 10 בפרק הנכות התפקודית לפיה אין משקל ממשי לנכות הנפשית הקשורה לתאונה.
 11
 12 69. בשקלול כל האמור, אני פוסקת לתובע סכום גלובאלי של 30,000 ₪ בגין רכיב זה.

כאב וסבל

13
 14
 15
 16 70. הצדדים הסכימו כי הסכום המגיע בגין הנכות שנקבעה בצירוף חמישה ימי אשפוז עומד על
 17 80,000 ₪, ואני פוסקת לתובע סכום זה.

סיכום ביניים

18
 19
 20
 21 הפסדי שכר לעבר: 100,000 ₪
 22
 23 הפסד כושר השתכרות לעתיד: 799,200 ₪
 24
 25 הפסדי פנסיה: 112,400 ₪
 26
 27 עזרת צד שלישי עבר ועתיד: 80,000 ₪
 28
 29 הוצאות: 30,000 ₪
 30
 31 כאב וסבל: 80,000 ₪
 32
 33 סך הכול: 1,201,600 ₪
 34 -----

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

1

2

ניכויי המוסד לביטוח לאומי

3

4

71. לתובע נקבעה נכות צמיתה משוקללת בשיעור 19.25%. לתובע שולמו דמי פגיעה בסכום של 43,306 ₪ ומענק חד פעמי בסכום של 122,636 ₪, וסך הכול – 165,942 ₪.

5

6

7

72. התובע טען כי אין לערוך ניכוי רעיוני של סכומים מעבר לסכומים ששולמו לו. לעניין זה, התובע טען כי התאונה אינה "בשירות המעביד", הוא לא נסע ברכב של המעביד, וכי הנתבעת 2 אינה עומדת בנעלי המעביד. לטענת התובע, כאשר המזיק אינו המעביד, טענת ניכוי מצדו יכולה להישען אך ורק על אפשרות חשיפה לתביעת שיבוב של המל"ל. כאן ההליך במוסד לביטוח לאומי הסתיים, ואין חשש לתביעת שיבוב מעבר לסכומים ששולמו. התובע הוסיף וטען כי פעל מול המוסד לביטוח לאומי בסבירות, בתום לב ולפי המתווה שנקבע בפסיקה, ולתביעת הנכות צירף את כל חוות הדעת של כל המומחים מטעם בית המשפט.

8

9

10

11

12

13

14

15

73. הנתבעים טענו שיש לעכב את מתן הפיצוי עד שהתובע ימצה את זכויותיו במוסד לביטוח לאומי, ולחילופין לערוך ניכוי רעיוני בהתאם לנכיותיו של התובע כפי שנקבעו בבית המשפט וזאת מאחר שהתובע לא פעל בתום לב ולא מיצה את זכויותיו כדין.

16

17

18

19

טענת הנתבעים מבוססת על כך שהתובע "הסתפק" בנכות האורתופדית כפי שנקבעה במוסד לביטוח לאומי, החריש ולא עשה דבר אף שלא זומן בסופו של דבר ליעוץ בתחום הפסיכיאטרי/נוירולוגי ולא נקבעו לו נכיות בתחומים אלו.

20

21

22

23

24

25

74. המערכת העובדתית אינה שנויה במחלוקת של ממש. בבית המשפט התובע טען לנכיות בתחומים האורתופדי, נוירולוגי ופסיכיאטרי, ומומחים מטעם בית המשפט בתחומים אלו קבעו לו נכיות (הנכות הנוירולוגית חופפת לקביעה של האורתופד).

26

27

28

29

לאחר מכן, התובע פנה בתביעת נכות למוסד לביטוח לאומי. לתביעת הנכות התובע צירף את חוות הדעת של המומחים מטעם בית המשפט, וכן מסמכים שונים בקשר לטיפולים הנפשיים שקיבל, ראו עמ' 251 – 252 למוצגי התובע (אמנם לא נרשמו שמות המומחים שנתנו את חוות הדעת, אך התאריכים של חוות הדעת המוזכרות באותם עמודים תואמים לחלוטין לתאריכי חוות הדעת של המומחים מטעם בית המשפט. גם בטופס תביעת הנכות התובע פירט את התלונות הנוגעות לתחום הנפשי, עמ' 11 למוצגי הנתבעת).

30

31

32

33

34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1
2 התובע הופיע בפני וועדה רפואית של המוסד לביטוח לאומי, וכפי שפורט לעיל, **לא הזכיר**
3 **כלל בעיות בתחום הנפשי.**
4
5 התובע טען שקיבל זימונים לרופא פסיכיאטר ולנוירולוג, **שבוטלו** (עמ' 62 ש' 20). התובע
6 לא יכול היה להסביר מדוע הזימונים בוטלו. תחילה טען שאינו זוכר (גם אינו זוכר האם זומן
7 למומחים בתחומים אלו – עמ' 62 ש' 22). לאחר מכן שיער שייתכן שהדבר הוא משום שצירף
8 את חוות הדעת של המומחים מטעם בית המשפט (עמ' 64 ש' 6 – 7). לתובע לא הייתה תשובה טובה
9 מדוע לא הגיש ערעור כאשר לא נקבעו נכונות בתחום זה (עמ' 66 ש' 27 – 31) וכך גם, אין הסבר טוב
10 מדוע התובע לא פנה וביקש שיזמנו אותו לייעוץ פסיכיאטרי לכל הפחות. לפי עדותו של התובע,
11 לאחר שבוטלו הזימונים הוא שוחח עם בא כוחו, שאמר שהוועדה קיבלה את חוות דעת הפסיכיאטר
12 ולכן אין צורך בזימון (עמ' 65 ש' 1 – 5). טענה זו אינה סבירה, ובוודאי אינה מסבירה מדוע התובע
13 אפילו לא העלה טענות בתחום הנפשי בפני הוועדה (למרות שהעלה טענות רבות אחרות). אף לו היה
14 ממש בטענה, מצופה שלו זו הייתה הסברה, התובע היה מערער על הקביעה שניתנה בלי ייעוץ של
15 מומחים בתחום הפסיכיאטרי והנוירולוגי, ולכל הפחות בתחום הפסיכיאטרי. עוד נזכיר, שהתובע
16 הגיע ליועץ של המוסד לביטוח לאומי עקב שבר בשן (!) (עמ' 27 – 29 למוצגי הנתבעת) אבל בתחום
17 הפסיכיאטרי לא ראה לנכון לעמוד על הפנייתו ליועץ. הדברים מקבלים משנה תוקף שעה שהתובע
18 הודה שידע אודות ההבדל שקיים בניכויים בין המצב שבו נקבעים 20% נכות לבין המצב שבו נקבעת
19 נכות בשיעור נמוך יותר (עמ' 67 ש' 3 – 7).
20
21 75. את המערכת העובדתית הזו ניתן לפרש בשתי דרכי הסתכלות שונות, ונדרש כי פסיקת הנזק
22 תהיה עקבית לכל אחת מהן.
23
24 דרך ההסתכלות האחת היא, שהתובע פעל בתום לב. במצב דברים זה, הסיבה לכך שנמנע
25 מלהתלונן על בעיות בתחום הנפשי או להתעקש על כך שיוזמן לייעוץ בתחום הנפשי, היא שתחום
26 זה אינו מטריד אותו, ולמצער, מבחינתו לא חל שינוי מהותי מאז התאונה. נזכיר, שגם קודם
27 לתאונה התובע היה בטיפולים נפשיים רציפים.
28
29 דרך ההסתכלות השנייה היא, שבעת ההופעה בפני הוועדה התובע השמיט במכוון את
30 התלונות בתחום הנפשי, וניצל את העובדה שלא זומן לייעוץ בתחום זה, או שהזימון בוטל, כדי
31 להקטין את הניכויים.
32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

1 כל דרך הסתכלות קורלטיבית להתייחסות לנושא הנזק: בדרך ההסתכלות הראשונה
2 התוצאה היא שהנזק מופחת, שכן לנכות בתחום הנפשי אין השפעה של ממש. במצב כזה, אין מקום
3 גם להקטין את הנכות לצרכי חישוב הפיצוי וגם לנכות ניכוי רעיוני כאילו נכות זו קיימת.
4
5 בדרך ההסתכלות השנייה, הנזק שייפסק הוא בהתאם לנכויות הקיימות, כאשר יש מגד
6 להתחשב בכך בנושא הניכויים, בין אם בדרך של פנייה חוזרת למוסד לביטוח לאומי ובין אם בדרך
7 של ניכוי רעיוני. לו אכן הנכות בתחום הנפשי הייתה כה משמעותית כפי שהתובע ניסה לטעון, חובת
8 תום הלב מחייבת, נוסף לצירוף כל החומר, שהתובע לכל הפחות יביא בפני הוועדה את תלונתו
9 בתחום הרלבנטי. התובע לא עשה כן וכאמור, קיבל בשוויון נפש את העובדה שזימונים ליועצים
10 בתחומים הפסיכיאטרי והנירולוגי בוטלו (ניתכן שהם בוטלו עקב העובדה שלא התלונן בפני
11 הוועדה על בעיות בתחום), לא ערער על כך ולא ביקש להיבדק. ודוק: אנו לא עוסקים במצב שבו
12 מומחי המוסד לביטוח לאומי קבעו נכויות נמוכות מאלו שקבעו המומחים מטעם בית המשפט, אלא
13 במצב שבו התובע מנע התייחסות קונקרטית של מומחי המלי"ל לתחום הפסיכיאטרי, תחילה בכך
14 שלא הזכיר את התלונות בתחום בפני הוועדה, ולאחר מכן, כאשר לא עשה כל מאמץ לחדש את
15 ההפניה ליועץ הפסיכיאטרי.

16
17 76. עמדתי היא שיש לבחור את דרך ההסתכלות הראשונה.

18
19 ראשית, מבחינת הנכות, דרך הסתכלות זו תואמת למציאות הראייתית והעובדתית. בפרק
20 הנזק נימנו מספר אינדיקציות לכך שהנכויות שנקבעו לתובע הן בעלות משמעות תפקודית נמוכה
21 יותר ונזכיר את חלקן: העובדה שנתוני ההשתכרות אלו לאחר התאונה, העובדה שלאחר התאונה
22 התובע המשיך לעבוד בתצורות שונות והראה מאמצי שיווק, העובדה שלצורך עבודתו הוא נעזר
23 ממילא בכותבים חיצוניים ואי הבאת עדים רלבנטיים שיתמכו בטענות להשפעה של התאונה או
24 הנכויות בגינה על עבודתו. היעדר התלונות בפני הוועדה הרפואית, וההתנהלות בקשר לביטול
25 הזימון לייעוץ הפסיכיאטרי מראים שהתובע התנהל כמי שהנכות הנפשית לא "מטרידה" אותו, כך
26 שההתנהלות במוסד לביטוח לאומי משתלבת היטב במארג הראייתי הזה ותואמת אותו.

27
28 שנית, כפי שהראינו, התובע הציג למוסד לביטוח לאומי את החומר הרלבנטי, כך שמצד
29 אחד פעל בהתאם להנחיות הפסיקה, אף ש"לא יצא מגדרו" (בלשון המעטה) כדי לקדם את בירור
30 שאלת הנכות בתחום הנפשי. במצב דברים זה, עדיף להימנע מקביעה קטיגורית שהתובע פעל בחוסר
31 תום לב (שיש עמה גם משמעות כספית לא מבוטלת לנוכח גובה הניכוי הרעיוני, כ- 2 מיליון ₪)
32 ולהעדיף את הגישה הראשונה.

33

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 מאחר שנבחרה הדרך הראשונה, מתייתר הדיון בטענת התובע לפיה "גובה הניכוי הוא
2 כגובה הסיכון", ובהיעדר סיכון לתביעת שיבוב גבוהה יותר, יש לנכות אך ורק את התקבולים
3 שהתקבלו, אך נעיר שטענה זו אינה תואמת את הפסיקה.
4
- 5 נכון הוא, שחובת הניכוי המעוגנת בסעיף 82 לפקודת הנזיקין נוגעת רק למקרים בהם נתבע
6 המעביד כך שלכאורה אין חובת ניכוי כללית במקרים של תביעה נגד צד ג'. נכון גם שהמקור
7 הפסיקתי לקביעתה של חובת הניכוי היה זכות החזרה של המוסד לביטוח לאומי נגד מזיק צד ג'
8 (ראו: סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשנ"ה – 1995 ורע"א 1659/21 **מלכה יונה נ'**
9 **כלל חברה לביטוח בע"מ** (5.7.22) (להלן: עניין **יונה**) פסקאות 18 ו-33 לפסק דינה של כבי השופטת
10 י. וילנר).
11
- 12 אולם, זה מכבר הפסיקה העמידה את חובת הניכוי על שתי רגליים עצמאיות: לא רק זכות
13 החזרה של המוסד לביטוח לאומי (השתת כפל תשלום על המזיק) אלא גם מניעת פיצוי יתר לניזוק
14 (עיקרון השבת המצב לקדמותו):
15
- 16 "לעניין זה אין כל חשיבות לשאלה מהו הסכום, שבו שיפה המזיק הלכה למעשה את המוסד.
17 הפיצויים, להם זכאי הניזוק כלפי המזיק... מופחתים בגמלאות, שהמוסד לביטוח לאומי משלם
18 לניזוק, ולא בסכומים, אשר המזיק משלם למוסד. ייתכן שהמוסד יחליט לוותר למזיק ולא לתובע
19 ממנו דבר. ייתכן שהמוסד יתפשר עם המזיק. ייתכן שלמוסד אין זכות כלפי המזיק... כל אלה אינם
20 מענייניו של הניזוק, אשר נזקו שופה על-ידי המוסד, ועל-כן נזקו הופחת".
21
- 22 (ע"א 650/78 כליף נ' מדינת ישראל, פ"ד לה (3) 242, 252 (1987), הדגשה לא במקור)
23
- 24 הלכה זו חזרה ונשנתה במהלך השנים (ראו למשל: ע"א 3106/10 עיזבון המנוח נפתלי
25 בשטקר ז"ל נ' בית החולים סורוקה באר שבע (18.7.13), פסקה 15 לפסק הדין, שם נדחתה הטענה
26 שיש להימנע מניכוי משום שזכות החזרה של המוסד לביטוח לאומי התיישנה). גם בעניין **יונה** בית
27 המשפט העליון בדק את טענת פיצוי היתר ודחה אותה **לגופה**, בנסיבות הקונקרטיות של המקרה
28 (פסקאות 19 – 25 לפסק הדין, וראו גם פסקה 35, המאזכרת את הפסיקה שבה נוכח תגמולי המוסד
29 לביטוח לאומי במצב שבו המוסד לביטוח לאומי לא יכול היה כבר להפעיל את זכות החזרה).
30
- 31 78. לסיכום, יופחתו התגמולים שהתובע קיבל בפועל מהמוסד לביטוח לאומי. הנזק בניכוי
32 התגמולים ששולמו בפועל עומד על 1,035,658 ש"ח.
33
34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 41242-07-19 פלוני נ' רומנובסקי ואח'

תיק חיצוני:

1

2

סיכום

3

4

79. אני מחייבת את הנתבעים לשלם לתובע סכום של 1,035,658 ₪ בצירוף שכ"ט עו"ד בשיעור של 15.21% (13% בצירוף מע"מ) וכן את עלות האגרה בבית משפט השלום בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד תשלומה ועד היום. סכומים אלו ישולמו בתוך 30 ימים מהיום שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד למועד התשלום בפועל.

7

8

9

יתרת אגרה תשולם בהתאם להוראות הדין.

10

11

ניתן היום, י' אלול תשפ"ב, 06 ספטמבר 2022, בהעדר הצדדים.

12

מר בן-ארי, שופט

13

14